

Jasna revolucionarna osebnost, svetel zgled sodelavcem

Tovariš Miha Marinko se je rodil 8. septembra 1900 – čez tri tedne bi dopolnil 83 let. 83 let od otroških nog trpkoga, trdnega vendar bogatega in plodnega življenja. Nezakonski otrok s trinajst leti že delavec v steklarni in nato v trboveljskih premogovnikih. S štirinajstimi leti pa je že ostal brez matere in sam skrbel za štiri mesece staro sestrico. S trdim življenjem in borbo za vsakdanji kruh pa se je že oblikovala tudi njegova proletarska zavest. Razmere v revirjih ob koncu prve svetovne vojne, težak položaj rudarjev in delavcev nasploh, brezposelnost, revolucionarno razpoloženje množic, še zlasti ob oktobrski revoluciji – vse to je oblikovalo mladega Miha Marinka in ga povedlo med prvimi v sindikat, med pobudnike SKOJ-a in kmalu nato v partijo. Organiziral je štrajke, sodeloval v delavskem gibanju, ko je kot rudar delal tudi v Franciji, kasneje študiral na partijski šoli v Moskvi, pa se spet vrnil na partijske dolžnosti v domovino. Na svoji dolgi revolucionarni poti pa Marinko ni doživel samo zmag delavskega gibanja, temveč tudi poraze. Videl je pogum revolucionarjev pa tudi omahljivost in izdajstvo v lastnih vrstah, vendar mu nič ni moglo vzeti neomajne vere in zaupanja v revolucionarno silo delavskega razreda, v moč ljudskih množic. Upornega duha mu niso mogli zlomiti ne z ječami, ne z internacijami in ne z najtežjim mučenjem. Miha ni priznal ničesar. Miha je zmagal, kot nam je tudi sam večkrat pripovedoval: »V zaporu je človek osamljen, sam s svojo notranjo močjo zmožen upreti se z zavestjo, da s tem štiti zunaj delujočo organizacijo in brani svojo čast. S tem pa demobilizira tiste v sovražnikovih vrstah, ki jim je še ostalo nekaj človeškega dostojanstva.«

Ko je skupina mladih komunistov pod vodstvom Kardelja in Kidriča obnovila partijsko organizacijo v Sloveniji je Marinko postal sekretar pokrajinskega komiteja KPJ za Slovenijo, na četrti konferenci KPJ leta 1934 pa je bil izvoljen v CK KPJ. Pripravljal je ustanovni kongres KPS na Čebinah, kjer je bil izvoljen v njen centralni komite. Njegove sposobnosti je visoko cenil tudi tovariš Tito. Vključil ga je v centralni komite KPJ, ter ga kasneje kot inštruktorja KS-ja poslal na Hrvaško ter v Bosno. Leta 1941 pa je postal polit. komisar glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet. Kasneje se je vrnil v Ljubljano, bil aretiran in na takozvanem Tomšičevem procesu bil obsojen na trideset let zopora. Po kapitulaciji Italije je uspel priti iz zopora ter se takoj vključil v vodstvo KPS. Po osvoboditvi Beograda je bil politično deloval v Srbiji, Vojvodini in Makedoniji. Po Kidričevem odhodu v Beograd je postal predsednik vlade, kasneje predsednik Ljudske skupščine. Dvajset let od 1946 do 1966 pa je bil tudi na čelu slovenske partije in kasneje predsednik glavnega odbora SZDL. Ves čas je bil tudi v vodstvu CK ZKJ. S svojimi bogatimi izkušnjami v revolucionarnem delu iz Slovenije

je mnogo prispeval tudi pri pomembnih odločitvah v najvišjih organih družbeno političnih organizacij in v organih oblasti Jugoslavije. Vendar tovariš Marinko ne sodi med osrednje osebnosti socialistične revolucije le po tem kakšne pomembne funkcije in položaje je zavzemal, temveč je povsod užival ugled in spoštovanje kot rudar proletarec in revolucionar, pošten, skromen pa tudi preudaren in odločen voditelj naše partije, človek z širokim obzorjem ter velikimi revolucionarnimi in življenjskimi izkušnjami.

Pred leti je tovariš Marinko odložil bremena odgovornih operativnih dolžnosti, vendar to zanj ni pomenilo počitka. Ves čas je aktivno spremljal razvoj naše družbe, ki ji je tudi sam polagal prve temelje. Z veliko vero in zaupanjem je govoril o mladi generaciji, ki mora prevzeti odgovornost za nadaljni razvoj, nadaljevati delo revolucionarjev, borcev ter pri tem izhajati iz revolucionarnih izkušenj in težko priborjenih pridobitev revolucije. Napisal je spomine, ki so pravzaprav knjiga o življenju, knjiga o ljubezni do domovine, revolucije in partije, ki bi jo moral poznati vsak mlajši človek.

Zadnja leta je kot viški občan stanoval v Koleziji. Čeprav se je več zadrževal pri Predvoru v skromni počitniški hišici, pa se je vedno rad odzval vabilom iz občine in krajevne skupnosti. Občinski praznik 27. april je bil praznik tudi zanj in kot častni občan se je vedno rad udeležil, če mu je le zdravje dopuščalo, tudi številnih drugih prireditvev in srečanj borcev in mladine. Mladino je imel rad in vedno nam bo ostalo v spominu, kako je nagovoril mlade ob sprejemu v ZK in govoril o liku pravega komuniste. Zlasti je bil vedno kritičen do vsega, kar zavira in onemogoča, da bi pridni in poštenu delavci, čeprav ne znajo vedno lepo govoriti resnično prišli do besede in odločanja, ne glede na to ali so komunisti ali ne.

Prav tako prizadeto pa je rad razpravljal še v zadnjem času tudi o enakih problemih sedanosti z nami mlajšimi, ki smo opravljali odgovornejši dolžnosti v občini. Večkrat smo ga obiskali, ob različnih priložnostih. Želel je mnogo zvedeti o razmerah v občini, v Ljubljani, o življenju osnovnih organizacij ZK, o gospodarjenju v podjetjih, življenju na vasi itd. Pri tem pa smo doživeli tudi marsikatero opravičeno, vendar iskreno in dobronamerno pravo partijsko kritiko, kakršne je danes premalo.

Tovariša Mihe Marinka ni več. Ostaja pa živo njegovo delo, pred nami pa ostaja dolg, da se še odločneje borimo in nadaljujemo vse tisto, za kar se je boril vse življenje, za stabilizacijo in za uresničitev samoupravne socialistične družbe. Tudi svojo knjigo spominov je smilil z vero v življenje in optimizmom revolucionarja: »Za vse to je bilo vredno živeti.«

Hvala za vse, slava Tvojemu spominu!
(Iz govora Darka Perovška)

Dosleden borec naše revolucije

Nejpojmljiva ostaja resničnost v trenutkih našega življenja, ko se soočamo z dejstvom, da med nami ni več našega Rada – soborca, tovariša, prijatelja.

Težka bolezen, ki ga je v minulem obdobju tako neusmiljeno težila in kateri se je s toliko moči, upornosti in volje zoperstavljal, je zlomila njegovo življenje. Minljivost v življenju človeštva ostaja kruta realnost, a vedno prihaja prežgodaj in nepričakovano. Težko in skoraj nemogoče nam je bilo verjeti vesti, da tovariša Pehačka ne bo več med nami. Ni še dolgo tega, odkar smo se srečali z njim, se pogovarjali o problemih naše družbenopolitične skupnosti, in tako kot vedno prislunili njegovim besedam. Letos bi tovariš Rado praznoval pomemben življenjski jubilej – sedemdesetletnico rojstva.

Rodil se je 5. decembra 1913 v Ilirski Bistrici. Že kot mlad študent je dodobra spoznal krivičnost predvojnega žandarskega režima, zato se je še mlad vključil v vrste revolucionarjev, v organiziran boj za pravice delavskega razreda. Bil je eden od organizatorjev OF v Logatcu in član okrožnega odbora OF za Notranjsko. Bil je med prvimi organizatorji oboževanega odpora na Notranjskem, kjer je zaradi svojih sposobnosti in priljubljenosti med ljudstvom dosegel velike rezultate. Že v pričetku leta 1942 je odšel v partizane, njemu tako drage Polhograjske Dolomite. Zaradi svojega bogatega vojaškega znanja, sposobnosti in junaštva je kmalu postal komandir druge čete Dolomitskega odreda. Nato je bil načelnik štaba I. operativne cone in načelnik 15. divizije.

Prav zaradi njegovih vrlin so mu bile v tem našem zmagovitem osvobodilnem boju zaupane najodgovornejše vojaške funkcije. Od komandirja čete je napredoval že v jeseni 1943 v komandanta 18. divizije in nato postal načelnik štaba 7. korpusa. Z ukazom Maršala Tita pa je bil 1944. leta imenovan za komandanta baze NOVJ v Bariju.

Po vojni je vodil našo vojsko in diplomatsko misijo v Trstu, potem v Avstriji. Bil je tudi šef vojaške misije v Berlinu. Od leta 1960 do 1966 je bil poveljnik ljubljanskega vojaškega območja, nato pa se

je vrnil v generalštab v Beogradu, kjer je delal do upokojitve.

Neumornega v svojih prizadevanjih smo ga vedno našli v središču družbenopolitičnega življenja.

Pošten in dosleden v svojih stališčih, je med drugim vrsto let nadvse uspešno vodil tudi komisijo za vprašanja borcev pri skupščini občine Ljubljana Vič-Rudnik. Ureditvi problematike borcev in invalidov je kot dolgoletni predsednik ZZB NOV mesta Ljubljane namenjal prvo dolžnost in skrb. V okviru tega je neprecenljiv njegov prispevek k dograditvi počitniške skupnosti Banjole pri Puli ter Doma borcev in invalidov v Ljubljani.

Ob vsej svoji široki družbeni aktivnosti pa je vedno našel čas, da prisluhne težavam sotovarišev, soborcev in občanov. Prav zaradi te svoje izvirne človečnosti je bil med nami izredno priljubljen. Vedno in povsod je bil pripravljen pomagati vsakomur, ki se mu je godila krivica. Krivice ni prenesel.

Poleg te široke družbenopolitične aktivnosti s katero se je široko in nesebično razdaljal, pa je ves čas aktivno deloval tudi v številnih društvih. Neprecenljiv ostaja v naši družbeni skupnosti njegov prispevek k razvoju lovstva in ribištva. Vedno je živel z naravo in bil neomajen pobornik za njeno varovanje.

Poln življenjske sile, idej in nedorečenih spoznanj je odšel od nas. Radi se ga bomo spominjali, saj je s svojim delom, mislijo in življenjem vtikal med nas tiste ideje, spoznanja, misli in poti, ki so ga odlikovale kot doslednega borca za plemenite ideale in cilje naše revolucije.

Partizani ga ne bomo nikoli pozabili kot tudi ne tisti številni družbenopolitični delavci in krajanji, ki jim je bila dana možnost bojevati se in ustvarjati z njim. Ostal bo naš slavn komandant, učinkovit in priljubljen družbenopolitični delavec, ves čas človek in iskren tovariš. V imenu skupščine in družbenopolitičnih organizacij občine Ljubljana Vič-Rudnik mu izrekamo iskreno zahvalo za vse, kar je tej družbenopolitični skupnosti prispeval.

Slava in hvala tovarišu Radu Pehačku.
(Iz govora Staneta Vrhovca)

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA

Vročena odlikovanja Predsedstva SFRJ

Neposredno pred 22. julijem – Dnevom vstaje slovenskega naroda je predsednik občinske skupščine Maks Klanšek osmim tovarišicam in tovarišem na priložnostni slovesnosti vročil odlikovanja, s katerim jih je za njihovo delo in družbeno aktivnost odlikovalo Predsedstvo SFRJ.

»Imam prijetno dolžnost, da vam tovarišice in tovariši vročim odlikovanje Predsedstva SFRJ prav v času, ko bomo obeležili obletnico vstaje slovenskega naroda. Tudi vi, tovariši odlikovanci ste člani ZZB NOV, dali ste pomemben prispevek k zmagi naše revolucije ter v povojnem času, ko ste aktivno delovali v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah tako v KS kot tudi širše. Ta odlikovanja so hkrati tudi priznanja vašega okolja kjer živite in delujete kot tudi naše družbenopolitične skupnosti, ki zna ceniti vaš prispevek in delo v svojem razvoju. Želim, da s ponosom še dolgo nosite ta odlikovanja, v imenu skupščine in občinskih družbenopolitičnih organizacij pa vam iskreno čestitam!«, je ob podelitvi dejal Maks Klanšek.

Z ozirom na to, da so bila vročena odlikovanja štirim krajanom Vrhovcev, se je v imenu KS Vrhovci čestitkam pridružila tudi predsednica KK SZDL Tončka Rožič.

Odlikovanja so prejeli:
RED REPUBLIKE S SREBRNIM VENCEM
Marjan Učakar (na predlog KK SZDL Vrhovci)
Janko Vrhovec (na predlog KK SZDL Vrhovci)
Vinko Vrhovec (na predlog KK SZDL Vrhovci)

RED BRATSTVA IN ENOTNOSTI S SREBRNIM VENCEM

Marija Janša (na predlog KK SZDL Vrhovci)
Dragica Zupancič (na predlog KO ZZB NOV Krim)

RED DELA Z ZLATIM VENCEM
Ivan Zore (na predlog občinskega odbora ZZB NOV Ljubljana Vič-Rudnik)

RED DELA S SREBRNIM VENCEM
Stanislav Rychly (na predlog aktiva ZZB pri TOZD za upravljanje in vzdrževanje prog Ljubljana)

MEDALJA ZASLUG ZA NAROD
Amalija Drobnič (na predlog domicilnega odbora Istarskega odreda).

Evidentiranje možnih kandidatov v organizacije SZDL v polnem teku

Na sestanku predsednikov KK SZDL in članov predsedstva OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik v mesecu juniju 1983 so prisotni obravnavali in sprejeli dokumente, na osnovi katerih se v krajevnih in občinskih organizacijah SZDL vodijo kandidacijski in volilni postopki za volitve organov krajevnih in občinske organizacije SZDL. Tako v tem času v krajevnih organizacijah največjo skrb posvečajo evidentiranju možnih kandidatov za vodilne funkcije in delovna telesa krajevne pa tudi občinske organizacije SZDL, kot so tudi povedali sami predsedniki KK SZDL na nedavnem sestanku v začetku tega meseca na OK SZDL. Ob tem pa se nemalokrat srečujejo z različnimi nerešenimi problemi v kraju, ki vplivajo tako ali drugače na razpoloženje ljudi, kar se seveda odraža tudi pri njihovi pripravljenosti na sodelovanje oziroma aktivnost v družbenopolitičnih organizacijah. Zavedati pa se moramo, da je potrebno pri oblikovanju predlogov možnih kandidatov upoštevati družbene zahteve po ustvarjalnih sposobnostih posameznikov, zlasti, ko gre za nosilce vodilnih funkcij in celotnih organov pri izpopolnjevanju in nadaljnjem utrjevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja ter pri razvijanju in krepitvi demokratičnega odnosov in demokratične prakse, ko gre za sprejemanje in uresničevanje samoupravnih in splošnih družbenih odločitev.

Zlasti v današnji situaciji, ko se prenaša težišče dela vseh družbenopolitičnih organizacij na temeljne organizacije, pomeni tudi za SZDL pomembno nalogo poglobljati razvoj neposrednih demokratičnih oblik in metod svojega dela. S pripravljenostjo in zavzetostjo njenih aktivistov pa mora socialistična zveza zagotoviti, da bodo take oblike in metode dela uveljavljene zlasti v temeljih naše organiziranosti, in kjer so interesi najbolj živi, neposredni, množični inkjer so največje potrebe soočenja in poenotenja interesov,

upoštevajoč interes posameznika in širši družbeni interes.

Da bi socialistična zveza resnično tako lahko delovala, mora biti njena prva naloga pravilna kadrovska politika, od katere je odvisen ves nadaljni potek in razvoj njenega dela! To pa je prav gotovo zelo težka in odgovorna naloga, s katero se morajo spoprijeti tudi ostale družbenopolitične organizacije v KS, še posebej ZK in ZSMS in prav sedaj kar največ truda vložiti pri evidentiranju možnih kandidatov za vodilne funkcije in delovna telesa organizacij SZDL. To so na že omenjenem sestanku predsednikov KK SZDL še posebej podčrtali.

Naj omenimo tudi to, da bodo v mesecu septembru v krajevnih skupnostih opravili razširjene seje vaških, uličnih ali hišnih odborov SZDL, na katerih bodo sprejeli posamezne volilne dokumente in pripravili ter javno objavili pregled evidentiranih možnih kandidatov za člane vaškega, terenskega, uličnega ali hišnega odbora SZDL, delegate za KK SZDL in delegate za OK SZDL. Temu pa bodo sledili zbori delovnih ljudi in občanov na območju naselja, ulic ali stanovanjskega bloka.

Oh, ta nesrečni tiskarski škrt!

V zadnji juljski številki nam jo je zagodel ob objavljeni fotografiji na 2. strani – zagodel z imeni novih članov izvršnega odbora kluba samoupravljalcev. Na fotografiji so bili namreč prejemniki listin s plaketo Josip Broz Tito – 30 let samoupravljanja in sicer predstavnik delovne organizacije PLUTAL, Vili Belič iz Šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani, Peter Jelčič iz DO Ilirija Vedrog TOZD Marketing, Martin Krnjak iz DO Kmetijska zadruga Ljubljana TZO Vič, Jože Kotar iz IUV Vrhniška TOZD Galanterija ter Marjana Vrhovec iz SOZD Mercator DO Mercator ROŽNIK Tozd Dolomiti.